

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ЕКСПЕРТІВ
ВІД ВІДДІЛУ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ**

Назва ЗВО /наукової установи

Харківський національний університет Повітряних Сил імені Івана Кожедуба

Номер справи (договору), дата і реєстраційний номер заяви

А-19-0299-336 від 21.11.2019

Вид і назва освітньої програми

Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ

Шифр та назва спеціальності

255 Озброєння та військова техніка

Шифр та назва галузі знань

25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону

Освітній рівень

перший (бакалаврський)

Вид акредитації (первинна/чергова)

Первинна

Гарант освітньої програми (ППП)

Герасимов Сергій Вікторович

Прізвище та ім'я відповідального фахівця відділу акредитації ОП

Рудик В.А.

Дата заповнення

28.11.2019

Після отримання доступу до матеріалів акредитаційної справи (до встановленої дати візиту до ЗВО) експерт має:

Стандартна частина

З огляду на виявлені недоліки викладу

у відомостях про самооцінювання освітньої програми

Ознайомитись на веб-ресурсі ЗВО з такими документами:

- ліцензією, зокрема правом ЗВО провадити освітню діяльність за відповідною спеціальністю, при якій функціонує освітня програма, що акредитується;
- документом, що регламентує розробку, затвердження, періодичний перегляд та закриття освітніх програм;
- документом про систему внутрішнього забезпечення якості освіти (за наявності);
- документом, що регламентує організацію освітнього процесу;
- освітньою програмою та навчальним планом;
- робочою навчальною програмою або сила бусами;
- документами, що регламентують процедуру формування індивідуального навчального плану здобувачів;
- документами, що підтверджують співпрацю з роботодавцями (договори, угоди тощо);
- документами, що забезпечують організацію практичної підготовки здобувачів;
- із зауваженнями та пропозиціями попередньої акредитації чи акредитації інших програм, що надані фахівцем відділу акредитації (за наявності);
- зі змістом офіційних скарг щодо провадження освітньої діяльності як за освітньою програмою, що акредитується, так і за іншими освітніми програмами закладу вищої освіти (за наявності);
- із документами ЗВО, що регламентують процедуру врегулювання конфліктних ситуацій в межах освітньої програми, що акредитується.
- ознайомитись із заходами, вжитими ЗВО щодо вирішення конфліктних ситуацій.

2. Переконавшись, що ЗВО забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти за програмою, що акредитується, до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та /або наукової діяльності в межах освітньої програми.

3. Встановити, чи зведена інформація про викладачів корелює із ОП в частині освітніх компонентів (звернути увагу на достовірність наданої інформації про академічну та/або професійну кваліфікацію викладачів, залучених до реалізації ОП).

4. Здійснити запит до ЗВО щодо надання необхідної інформації із зазначених фахівцем пунктів.

5. З'ясувати достовірність інформації, наданої ЗВО у відповідних пунктах самоаналізу, на місці.

6. Надати рекомендації ЗВО щодо розміщення в публічному доступі коректної інформації та (за необхідності) підтверджуючих документів, якщо фахівцем відділу акредитації виявлені факти некоректного відображення.

7. З'ясувати наявність та відкритість доступу до відповідних посилань (link), що були не вказані (не долучені) або вказані некоректно під час заповнення відомостей про самооцінювання.

8. Здійснити огляд та встановити наявність матеріальних ресурсів, що передбачають якісну реалізацію освітньої програми:

- навчальних аудиторій, лабораторій тощо;
- бібліотеки, її фондів;
- спеціального обладнання, ліцензованого програмного забезпечення тощо (за необхідності);
- соціальної інфраструктури (гуртожитки, спортивна база тощо).

АНАЛІЗ ЗМІСТУ ВІДОМОСТЕЙ ПРО САМООЦІНЮВАННЯ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ЕКСПЕРТАМ

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна¹, але потребує деяких уточнень.

Посилання на внутрішній документ, що затверджує місію та стратегію ЗВО відсутнє.

Інформація про врахування інтересів та пропозицій стейкхолдерів при формулюванні цілей та програмних результатів навчання ОП сформульована не коректно. Дана інформація потребує змістовного уточнення, обґрунтування та підтвердження

Інформація про те, досвід яких вітчизняних та іноземних програм враховано при формулюванні цілей та програмних результатів навчання за даною ОП потребує змістовного уточнення.

У відомостях про самооцінювання (далі - Відомості) існує не коректне формулювання інформації, зокрема:

- під час розробки професійного стандарту та освітньо-професійної програми підготовки військових фахівців за даною освітньою програмою;
- стандарт вищої освіти за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка, спеціалізацією “Комплекси та системи зенітного озброєння Сухопутних військ” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затверджений наказом МОН України від 12.12.2018 р. № 1382

Рекомендація експертній групі

1) з'ясувати на основні якого стандарту вищої освіти (далі – Стандарту) складена дана ОП, оскільки у Відомостях зазначені дата затвердження та номер Стандарту за спеціальністю 255 Озброєння та військова техніка не відповідає дійсності (<https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/12/21/255-ozbroennya-ta-viyskova-tekhnika-bakalavr.pdf>)

2) з'ясувати наявність внутрішнього документу, в якому визначено місію та стратегію ЗВО

3) пересвідчитись чи були залучені стейкхолдери (роботодавці, академічна спільнота) до процесу формування ОП чи наявні підтверджуючі документи (факти) цієї процедури;

4) з'ясувати, чи були враховані вітчизняні та іноземні програми при формулюванні цілей та програмних результатів ОП;

5) пересвідчитись у відповідності РН за ОП вимогам Стандарту.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

ОП та навчальний план належать до категорії службової інформації, не надані до Відомостей, зберігаються у фонді навчальної літератури для службового користування та будуть надані експертам під час роботи в університеті.

Інформація по підкритерію 2.9. потребує уточнення, оскільки посилання на відповідний професійний стандарт відсутнє.

Відсутнє посилання на внутрішні документи, що регулюють питання освітнього процесу.

Відсутня інформація стосовно визначення рівня задоволеності студентів та випускників компетентностями, здобутими під час практичної підготовки за ОП, щодо задоволеності співвіднесення обсягу окремих освітніх компонентів ОП.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися зі змістом ОП, навчальним планом та відомостями, що викладені в таблицях 1, 3 та з'ясувати:

- чи зміст ОП відповідає предметній області заявленої для неї спеціальності;

¹ Інформація коректна означає, що інформація викладена по суті питання. Однак, це не виключає необхідності детального та додаткового аналізу експертом викладеної інформації та встановлення її достовірності.

- чи освітні компоненти, за даною ОП, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно логічна схема);

- чи освітні компоненти дозволяють досягти цілей та програмних РН.

Програмні РН повинні забезпечуватись обов'язково за рахунок обов'язкових освітніх компонент.

2) з'ясувати, які ОК за даною ОП спрямовані на забезпечення набуття здобувачами освіти за даною ОП соціальних навичок;

3) ознайомитися з механізмом формування ЗВО індивідуальної освітньої траєкторії здобувача та під час бесіди зі здобувачами звернути увагу на питання забезпечення механізму вибіркової дисципліни;

4) під час індивідуальної бесіди зі здобувачами вищої освіти з'ясувати чи враховуються інтереси здобувачів при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за даною ОП.

5) з'ясувати, чи проводиться та яким чином опитування здобувачів вищої освіти, які навчаються за даною ОП щодо задоволеності:

- практичною підготовкою;

- механізмом побудови індивідуальної траєкторії.

З'ясувати, яким чином враховуються результати такого опитування.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

Відсутнє посилання на внутрішні документи, які регулюють визнання результатів навчання в інших ЗВО.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися з механізмом визнання результатів навчання в іншому ЗВО;

2) з'ясувати під час індивідуальних бесід зі здобувачами про те, чи доступним є механізм визнання результатів навчання інших ЗВО для учасників освітнього процесу.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує деяких уточнень.

Відсутні посилання на веб-сторінку ЗВО, де розміщується інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих ОК (в зв'язку з обмеженим доступом до інформації).

Відсутня інформація щодо проведення опитування здобувачів щодо виявлення рівня задоволеності формами та методами навчання та викладання.

Питання, щодо того, яким чином викладачі оновлюють зміст навчальних дисциплін на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі, потребує уточнень.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитись зі змістом ОП, відомостями, що мають міститися в таблиці 1,3 та пересвідчитись, що ОК, визначені форми та методи навчання та викладання на ОП сприяють досягненню програмних результатів навчання;

2) переконатися під час виїзної акредитації у доступності інформації для здобувачів вищої освіти щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів;

3) з'ясувати при особистій зустрічі зі здобувачами, чи проводяться та яким чином, опитування для з'ясування рівня задоволеності методами навчання та викладання. Ознайомитись з результатами такого опитування;

4) з'ясувати особливості поєднання навчання та дослідження за даною ОП:

- ознайомитися з елементами досліджень які використовуються у освітній діяльності за ОП?

- чи залучаються здобувачі вищої освіти до реалізації наукових тем кафедр та в який спосіб і чи наявні підтверджуючі факти проведення таких досліджень (окрім виконання випускних магістерських робіт);

5) ознайомитися з процедурою оновлення викладачами освітніх компонентів на основі наукових досягнень та сучасних практик у відповідній галузі;

6) з'ясувати чи приймають участь здобувачі вищої освіти за даною ОП у програмах міжнародного обміну, міжнародних проектах. З'ясувати чи доступною є інформація про участь у міжнародних обмінах, проектах, конкурсах для здобувачів за даною ОП та викладачів.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна, але потребує уточнення.

Відсутнє посилання на веб-сторінку сайту, де оприлюднюються форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів освіти.

Відсутня інформація про проведення моніторингу щодо обізнаності здобувачів освіти з процедурами проведення контрольних заходів.

На даній ОП відсутні випадки повторного проходження контрольних заходів.

Інформація про технологічні рішення, які використовуються на ОП як інструмент протидії порушенням академічної доброчесності потребує уточнення.

Рекомендація експертній групі

1) переконатися в оприлюдненні на веб-сторінці ЗВО інформації про форми та строки контрольних заходів, критерії оцінювання;

2) під час індивідуальних бесід зі здобувачами з'ясувати, яким чином і у які строки доводиться інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання.

3) з'ясувати чи існує на даній ОП механізм проведення опитування студентів щодо зрозумілості критеріїв оцінювання, щодо наявності конфліктних ситуацій за результатами оцінювання;

4) з'ясувати якими є процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів у ЗВО і чи існує така практика на даній ОП;

5) пересвідчитися у перевірці на плагіат наданих здобувачами освіти результатів наукової чи академічної роботи;

6) під час індивідуальних бесід пересвідчитися у проведенні заходів з популяризації академічної доброчесності на даній ОП.

Критерій 6. Людські ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформацію викладено коректно.

Рекомендація експертній групі

1) ознайомитися зі змістом таблиці 2 (під час виїзної акредитації) та з'ясувати відповідність викладачів дисципліні, яку викладає, ґрунтуючись на індивідуальному підході та беручи до уваги надані ЗВО пояснення. До уваги необхідно брати академічну та професійну кваліфікацію;

2) під час виїзної акредитації провести індивідуальні зустрічі, ознайомитися з підтверджуючими документами та переконатися:

- у реальному залученні роботодавців, експертів в галузі, професіоналів практиків до організації та реалізації освітнього процесу; до проведення аудиторних занять;

- у професійному розвитку та підвищенні фаховості викладачів;

- у дієвості заходів, що проводять ЗВО для стимулювання професійному розвитку викладачів.

3) ознайомитися з механізмом проведення моніторингу рівня професіоналізму викладачів.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Коментар відділу акредитації

Інформацію викладено по суті.

Рекомендація експертній групі

1) переконатись в тому, що фінансове, матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення є достатнім та сприяють досягненню цілей, завдань, програмних результатів навчання;

2) переконатися через інтерв'ю зі здобувачами у реалізації механізму освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів вищої освіти; з'ясувати дієвий спосіб психологічної підтримки студентів;

3) переконатися в тому, що ЗВО створює достатні умови для реалізації права на освіту особам з особливими потребами;

4) ознайомитися з механізмом опитування здобувачів щодо виявлення їх потреб і інтересів та яким чином вони враховуються;

5) з'ясувати чи проводилися, якщо так то ознайомитися з результатами опитування студентів з метою виявлення випадків дискримінації.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Коментар відділу акредитації

Інформацію викладено коректно.

Питання щодо перегляду даної ОП потребує змістовного уточнення та з'ясування коректності викладеної інформації.

Остання редакція ОП затверджена 24.07.2018 року. При цьому Стандарт за даною спеціальністю затверджено 05.12.2018 року.

Питання про залучення роботодавців до перегляду ОП розкрито не по суті.

Питання щодо того як здобувачі вищої освіти залучені до процесу періодичного перегляду ОП та інших процедур забезпечення її якості потребує уточнення.

Рекомендація експертній групі

1) пересвідчитися у проведенні перегляду даної ОП, приведення її у відповідність до затвердженого Стандарту;

2) з'ясувати яким є механізм залучення роботодавців до процесу перегляду ОП та чи наявні підтверджуючі документи (факти) такої співпраці;

3) ознайомитися з механізмом залучення здобувачів до процедури перегляду ОП;

4) ознайомитися з матеріалами, які підтверджують взаємозв'язок випускників ОП та ЗВО;

5) з'ясувати чи існує механізм опитувань учасників академічної спільноти щодо вдосконалення внутрішньої системи якості освіти та чи враховуються результати таких опитувань у внутрішньому забезпеченні якості освіти;

6) ознайомитися з механізмом взаємодії між структурними підрозділами ЗВО в контексті здійснення процесів та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Коментар відділу акредитації

Інформація про ОП належить до категорії з обмеженим доступом.

Рекомендація експертній групі

-

Критерій 10. Навчання через дослідження – не застосовується

11. Перспективи подальшого розвитку ОП

Коментар відділу акредитації

Інформація коректна

Рекомендація експертній групі

-

Скарги *відсутні*

Загальні зауваження попередніх експертиз *відсутні*

Інше (в разі потреби)

У Відомостях термін освітня програма часто підмінюється терміном спеціалізація. Це ж саме прослідковується і в силабусах з навчальних дисципліни. Звертаємо увагу, що акредитується не спеціалізація, а освітня програма.